

Eser Geçmişi: 01 Aralık 2017 / 26 Aralık 2017

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ (ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)*

Undergraduate Students's Attitudes Towards Sport

(Ankara Yıldırım Beyazıt University Sample)

Aydın Birsin YILDIZ

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

Çağrı ARI

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Baki YILMAZ

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

* 4. Uluslararası Spor Bilimleri Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresinde poster bildiri olarak sunulmuştur.

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı; spor dışındaki alanlarda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının belirlenmesidir. Bu bağlamda, çalışmaya Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde öğrenim gören 391 kız (%60,2) 259 erkek (%39,8) olmak üzere toplamda 650 lisans öğrencisi gönüllü olarak katılmıştır. Bu çalışmada sosyo-demografik değişkenler ile ilgili bilgiler, araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ile toplanmıştır. Araştırmanın amacına ulaşmak için; Koçak (2014) tarafından geliştirilen, 22 madde ve 3 faktörden oluşan "Spor Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde verilerin dağılımları ve grupların dengeli olup olmamasına bağlı olarak ikili grup karşılaştırmalarında Mann Whitney-U testi, ikiden fazla grupların karşılaştırılmasında ise Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Kruskal Wallis testi sonuçları dikkate alınarak, gerek görüldüğünde Bonferroni düzeltilmeli Mann Whitney-U Testi kullanılmıştır. İstatistikler SPSS 22 paket programıyla yapılmış ve yapılan tüm değerlendirmelerde istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Bu araştırmanın sonucunda, cinsiyet değişkeni açısından spor tutum toplam puanının yanında Psikososyal Gelişme ve Fiziksel Gelişme faktörlerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Zihinsel Gelişme faktöründe ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Spora Katılım değişkenine göre Spor Tutumu toplam puanları ve tüm faktörlerde anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Öte yandan Anne ve Baba eğitim düzeyine göre farklılık tespit edilememesinin yanında öğrencilerin öğrenim gördüğü fakülterlere göre farklılıklar tespit edilmiştir. Bu araştırma sonucunda, kız ve erkek öğrencilerin genel olarak spora yönelik tutum puanlarının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Spor Tutumu, Üniversite

ABSTRACT

The purpose of this research is determining the attitudes of undergraduate students enrolled in degree programs other than field of sport towards sport. In this context, 650 students of Ankara Yıldırım Beyazıt University, which consists of 391 women (60.2%) and 259 men (39.8%) participated in the study, voluntarily. In this research, information about socio-demographic variables was collected by the Personal Information Chart which was created by the researcher. To achieve the purpose of the study, Sport Attitude Scale of Kocak (2014) which consists of 22 items and 3 factors, were used. In analysis of the data about the comparison of two groups Mann Whitney-U Test is used, which is determined by whether distribution of data or the groups are balanced. Comparison of the groups which consists of more than two groups are conducted by Kruskal Wallis Test. According to the results of Kruskal Wallis Test, Mann Whitney-U Test with the Bonferroni-correction is used, when needed. Statistics are generated by SPSS Pack 22 and $p < 0,05$ is used as the significancy level. As a result of the analysis of the data set, when the gender is mentioned and there was found significant evidence about the total points of attitudes towards sports and psychosocial development and physical development factors. However, there is no significant evidence in data set for mental development factor and the gender. Moreover, significant differences was detected in total points of attitudes towards sports and all of the factors, according to the regular participation to sports activities. On the other hand, effect of education level of parents was found to be insignificant while the different faculties had reasonable effects. To sum up, the students who has participated in the study are detected to have high points of attitudes towards sports.

Keywords: Ankara Yıldırım Beyazıt University, Student, Sport Attitude, University

GİRİŞ

Günümüzde spor, toplumun sosyal ve kültürel altyapısında ayırım gözetmeksizin tüm insanları içine alan evrensel bir yapıya dönüşmüştür. Spor kavramı, birçok alanda da gözlemlendiği gibi hızlı bir değişim sürecine girmiş, bunun neticesinde kendisi ile birlikte birçok alanı da aynı şekilde değişime uğratmıştır. Sporun tarihsel süreç içerisinde toplumla çok kuvvetli ve yakın bir bağının olduğu bilinen bir gerçektir. İnsan kümelerini millet yapan kültürel öğelerin başında spor gelmektedir. Spor yalnızca kişisel bir olgu değil, aynı zamanda tüm toplumu içine alan sosyal bir yapıya sahiptir (Yıldırım vd., 2006).

“Halk tarafından “spor yapmak” olarak adlandırılan fiziksel aktivite, günlük yaşam içinde kas ve eklemlerin kullanılarak enerji harcaması ile gerçekleşen, kalp ve solunum hızını artıran ve farklı şiddetlerde yorgunlukla sonuçlanan egzersiz, oyun ve gün içerisinde yapılan aktivitelerin tümüdür” (Şentürk, 2012).

Spor; yarışma, zevk, sağlık, estetik, eğlence, oyun, reklam, propaganda, meslek, bilim, boş zamanları değerlendirme biçimi gibi birçok farklı amaç için gerçekleştirilse de, kişisel ve toplumsal ilişkileri düzenleyen bir olgu olması bakımından da önemlidir. Sporun temel unsuru insandır. Bundan dolayı, ister iş verimi yüksek bir toplum yaratmak olsun, ister geleceğin yapıcı, yaratıcı ve sağlıklı gençlerini yetiştirmek olsun, ister toplumsal ayrılmaya ve yabancılaşmaya karşı

koyabilecek bir araç olması bakımından, günümüzde vazgeçilmez bir sosyal olgu haline gelmiştir (Yetim, 2011).

Öğrenciler genellikle okul hayatlarında ders konularına, öğretmenlerine ve sınıf arkadaşlarına yönelik olumlu tutum geliştirmektedir. Okulun kurallarına uyarlar, arkadaşlarıyla uyumlu çalışırlar, onlara saygı gösterirler ve boş zamanlarını değerlendirme için faydalı etkinliklere yönelirler. Bu olumlu davranışların ortaya çıkmasında tutum çoğu zaman etkin rol oynamaktadır. Bu bağlamda tutum; “bireyi belli insanlar, nesnelere ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilimler” olarak ifade edilmektedir (Demirhan ve Altay, 2001). Tutumlar, kişilerin davranışlarını şekillendiren duyuşsal etmenlerdir. Kişinin davranışının yönünü ve şiddetini etkiler (Doydu, Çelen ve Çoknaz, 2013).

Tutumları etkileyen faktörleri incelediğimizde, kültürle ilişkili olanlar (cinsiyet, idoller, ilgilerin farklı oluşu), toplum ile ilişkili olanlar (aile, spor özgeçmiş, beceri düzeyi, akran ilişkileri, beden eğitimi ve spora yönelik algıları) ve okul ile ilişkili olanlar (öğretmen faktörü) şeklinde sıralanabilmektedir (Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2006). Tutum, en olumludan en olumsuzu kadar çeşitli derecelerde olabilir. Olumsuz tutumlar; bir nesne ya da düşünceye yönelik olumsuz inanca sahip olmayı ifade ederken, olumlu inanca sahip olma, özümseme ve sevmeye ise olumlu tutum göstergesidir (Şişko ve Demirhan, 2002).

Tutumlar, davranışın gözlemlenmesi, kişinin kendisini rapor etmesi, görüşme veya dereceleme ölçekleri ile ölçülebilmektedir. Davranışın doğrudan gözlemlenmesi en etkili yöntem olarak görülse de, çoğu kez bu imkâna sahip olunamayabilir. Bireyin kendini rapor etmesinde ise, süreden kaynaklanan sıkıntıların ve anlatım gücünde belirgin eksikliklerin ortaya çıkabileceği düşünüldüğünde elde edilen sonuçlar bekleneni vermeyecektir. Görüşme de ise, çoğu insan düşüncelerini ifade etmekte çekingen davranabilir. Dereceleme ölçeklerinde de bireyin duygularının tamamını yansıtmada eksiklikler olsa da, ölçme ve uygulama kolaylığı, istatistik hesabı ve standartlaştırma bakımından en sağlıklı olanın derecelendirme yoluyla tutum ölçme yaklaşımı olduğu söylenebilir (Çelik ve Pulur, 2011).

Alanyazın incelendiğinde üniversite öğrencilerinin spora ilişkin görüşleri ile ilgili çalışma bulmakta güçlük çekilirken; ilkökul, ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarını incelemiş olan çalışmalar bulunabilmektedir (Güllü, 2007; Çetin, 2007; Taşgın ve Tekin, 2009; Şişko ve Demirhan, 2002).

Literatürdeki bu eksikliğin giderebilmesi adına; bu araştırmada, spor dışındaki alanlarda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma evrenini; 2014-2015 eğitim-öğretim yılı içerisinde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde spor alanı dışında gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma grubunu; 2014-2015 öğretim yılında Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde spor eğitimi dışındaki alanlarda eğitim-öğretim gören lisans düzeyinde 391 kız (%60,2) 259 erkek (%39,8) olmak üzere toplamda 650 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri toplama aracı olarak, spor dışındaki alanlarda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının belirlenebilmesi için Koçak (2014) tarafından geliştirilen, 22 madde ve 3 alt boyuttan oluşan “Spor Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin Psikososyal Gelişme alt boyutunda 12, Fiziksel Gelişme alt boyutunda 6, Zihinsel Gelişme alt boyutunda 4 madde bulunmaktadır.

Ölçek, tamamen katılıyorum “5 puan”, katılıyorum “4 puan”, orta düzeyde katılıyorum “3 puan”, az katılıyorum “2 puan”, hiç katılmıyorum “1 puan” olacak şekilde puanlandırılmıştır. Bu puanlama şekli ile ölçekten alınabilecek en yüksek puan 110; en düşük puan ise 22’dir.

Çalışmada kullanılan Spor Tutum Ölçeğine verilen yanıtların tutarlılığı Cronbach alpha (α) ile incelenmiştir. Spor Tutumu toplam puanının yanında Psikososyal Gelişim, Fiziksel Gelişim ve Zihinsel Gelişim alt boyutlarına ilişkin Cronbach alpha (α) puanları sırasıyla; $\alpha=,946$; $\alpha=,922$; $\alpha=,761$; $\alpha=,866$ olarak belirlenmiştir.

Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemleri, ikili grup karşılaştırmalarında Man Whitney-U testi, ikiden fazla grupların karşılaştırılmasında ise Kruskall Wallis testi kullanılmıştır. Kruskall Wallis testi sonuçları dikkate alınarak, ihtiyaç duyulduğunda Bonferroni düzeltmeli Mann Whitney U Testi kullanılmıştır. Analizler SPSS paket programında yapılmış ve araştırmada istatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Cinsiyet Değişkenine Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	$\bar{X} \pm S.s.$	Ortanca	Min - Max	Sıra Ort.	Z	P
Psikososyal Altboyut	Kadın	24,49±9,07	24,00	12,00-60,00	304,16	3,566	,000
	Erkek				357,72		
Fiziksel Altboyut	Kadın	10,58±3,66	10,00	6,00-30,00	312,06	2,253	,024
	Erkek				345,79		
Zihinsel Altboyut	Kadın	9,24±3,82	9,00	4,00-20,00	321,69	,639	,523
	Erkek				331,25		
Spor Tutumu	Kadın	44,31±15,30	44,00	22,00-110,00	308,35	2,864	,004
	Erkek				351,40		

$p^*<0.05$

Tablo 1’de öğrencilerin spora yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Analiz sonuçlarında cinsiyet değişkene göre Psikososyal Gelişme alt boyutunda, Fiziksel Gelişme alt boyutunda ve Spor Tutumu toplam puanlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Zihinsel Gelişme alt boyutunda ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Tablo 2: Öğrenim Görülen Fakülte Değişkenine Göre Kruskall Wallis Testi Sonuçları

	Fakülte	N	$\bar{X} \pm S.s$	Sıra Ort.	X ²	P
Psikososyal Altboyut	Hukuk	86	24,49±9,07	391,17	28,149	,000
	Tıp	100		331,43		
	İnsan ve Toplum	61		365,53		
	İşletme	63		292,85		
	Mühendislik	114		316,39		
	Sağlık Bilimleri	179		282,11		
	Siyasal Bilgiler	44		373,86		
	Konservatuar	3		342,17		
Fiziksel Altboyut	Hukuk	86	10,58±3,66	388,38	20,541	,005
	Tıp	100		336,64		
	İnsan ve Toplum	61		335,90		
	İşletme	63		268,35		
	Mühendislik	114		325,55		
	Sağlık Bilimleri	179		299,17		
	Siyasal Bilgiler	44		349,66		
	Konservatuar	3		355,17		
Zihinsel Altboyut	Hukuk	86	9,24±3,82	344,45	15,661	,028
	Tıp	100		357,98		
	İnsan ve Toplum	61		379,93		
	İşletme	63		291,21		
	Mühendislik	114		303,32		
	Sağlık Bilimleri	179		302,77		
	Siyasal Bilgiler	44		338,16		
	Konservatuar	3		326,33		
Spor Tutumu	Hukuk	86	44,31±15,30	387,13	25,183	,001
	Tıp	100		336,96		
	İnsan ve Toplum	61		366,70		
	İşletme	63		285,88		
	Mühendislik	114		314,82		
	Sağlık Bilimleri	179		286,73		
	Siyasal Bilgiler	44		362,95		
	Konservatuar	3		340,33		

p* < 0.05

Tablo 2’de Spor alanı dışındaki bölümlerde eğitim gören üniversite öğrencilerinin spor tutumlarının eğitim görülen fakülte değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin analiz sonuçları görülmektedir. Bu sonuçlara göre; öğrencilerin eğitim gördükleri fakülte değişkenine göre, öğrencilerin spora yönelik tutumlarının Psikososyal Gelişme alt boyutunda, Fiziksel Gelişme alt boyutunda, Zihinsel Gelişme alt boyutunda ve Spor Tutumu toplam puanı

açısından öğrenim gördükleri fakülterlere göre anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Tespit edilen bu anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla ikili karşılaştırmalarda tercih edilen Bonferroni düzeltilmeli Mann Whitney-U uygulanmıştır. Analiz sonuçları; Psikososyal Gelişme alt boyutunda; İşletme Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,044$), Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,000$); Fiziksel Gelişme alt boyutunda; İşletme Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,003$), Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,008$); Spor Tutumu Toplam Puanı açısından; İşletme Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,032$), Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,001$) olarak tespit edilmiştir.

Öte yandan, Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre anlamlılık değeri elde edilmesine rağmen Bonferroni düzeltilmeli Mann Whitney-U testi ile Zihinsel Gelişim alt boyutunda gruplar arasında herhangi bir grubun lehine bir sonuç tespit edilememiştir. Bu sonucun gruplar arasındaki oransal farklılıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 3: Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Baba Eğitim	N	$\bar{X} \pm S.s$	Sıra Ort.	X ²	P
Psikososyal Altboyut	İlköğretim	183	24,49±9,07	334,95	1,899	,754
	Lise	226		316,92		
	Ön Lisans	32		312,61		
	Lisans	169		322,99		
	Yüksek Lisans	40		351,66		
Fiziksel Altboyut	İlköğretim	183	10,58±3,66	333,19	1,307	,860
	Lise	226		315,03		
	Ön Lisans	32		319,05		
	Lisans	169		329,51		
	Yüksek Lisans	40		337,73		
Zihinsel Altboyut	İlköğretim	183	9,24±3,82	321,78	5,833	,212
	Lise	226		319,27		
	Ön Lisans	32		266,61		
	Lisans	169		341,95		
	Yüksek Lisans	40		355,34		
Spor Tutumu	İlköğretim	183	44,31±15,30	331,18	1,855	,762
	Lise	226		317,04		
	Ön Lisans	32		303,95		
	Lisans	169		328,62		
	Yüksek Lisans	40		351,36		

Tablo 3’de öğrencilerin spora yönelik tutumlarında baba eğitim durumunun etkisi olup olmadığına ilişkin bulgular yer almaktadır. Analizlere göre öğrencilerin spora yönelik tutumlarının baba eğitim durumlarına göre Spor Tutumu toplam puanı ve alt boyutlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Tablo 4: Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Anne Eğitim	N	$\bar{X} \pm S.s$	Sıra Ort.	X ²	P
Psikososyal Altboyut	İlköğretim	314	24,49±9,07	333,85	1,439	,837
	Lise	200		314,85		
	Ön Lisans	31		314,18		
	Lisans	92		325,71		
	Yüksek Lisans	13		313,15		
Fiziksel Altboyut	İlköğretim	314	10,58±3,66	330,11	2,494	,646
	Lise	200		309,20		
	Ön Lisans	31		333,00		
	Lisans	92		342,08		
	Yüksek Lisans	13		329,77		
Zihinsel Altboyut	İlköğretim	314	9,24±3,82	323,61	1,325	,857
	Lise	200		325,88		
	Ön Lisans	31		296,68		
	Lisans	92		339,67		
	Yüksek Lisans	13		333,65		
Spor Tutumu	İlköğretim	314	44,31±15,30	330,95	,999	,910
	Lise	200		316,04		
	Ön Lisans	31		316,37		
	Lisans	92		332,03		
	Yüksek Lisans	13		314,96		

Tablo 4'te öğrencilerin spora yönelik tutumlarında anne eğitim durumunun etkisi olup olmadığına ilişkin bulgular yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin spora yönelik tutumlarının anne eğitim durumlarına göre Spor Tutumu toplam puanı ve alt boyutlarında herhangi anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Tablo 5: Aylık Hane Geliri Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Aylık Gelir	N	$\bar{X} \pm S.s$	Sıra Ort.	X ²	P
Psikososyal Altboyut	Kötü	21	24,49±9,07	308,98	K,658	,883
	Normal	310		331,00		
	İyi	286		322,14		
	Çok İyi	33		313,44		
Fiziksel Altboyut	Kötü	21	10,58±3,66	316,69	2,412	,491
	Normal	310		335,26		
	İyi	286		313,43		
	Çok İyi	33		344,08		
Zihinsel Altboyut	Kötü	21	9,24±3,82	280,24	4,094	,251
	Normal	310		339,70		
	İyi	286		314,88		
	Çok İyi	33		313,00		
Spor Tutumu	Kötü	21	44,31±15,30	309,02	,976	,807
	Normal	310		332,86		
	İyi	286		319,24		
	Çok İyi	33		321,11		

Tablo 5'te öğrencilerin aylık hane gelirinin spora yönelik tutum düzeylerinde etkisinin olup olmadığına ilişkin bulgular yer almaktadır. Sonuçlara göre öğrencilerin spora yönelik tutumlarının aylık gelir durumlarına göre Spor Tutumu toplam puanı ve alt boyutları için herhangi anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Spora Katılım Durumlarının Mann Whitney-U Testi Sonuçları

	Spor	$\bar{X} \pm S.s$	Ortanca	Min - Max	Sıra Ort.	Z	P
Psikososyal Altboyut	Yapıyorum	24,49±9,07	24,00	12,00-60,00	298,58	3,728	,000
	Yapmıyorum				354,43		
Fiziksel Altboyut	Yapıyorum	10,58±3,66	10,00	6,00-30,00	300,24	2,199	,028
	Yapmıyorum				351,71		
Zihinsel Altboyut	Yapıyorum	9,24±3,82	9,00	4,00-20,00	300,24	3,510	,000
	Yapmıyorum				351,71		
Spor Tutumu	Yapıyorum	44,31±15,30	44,00	22,00-110,00	299,66	3,577	,000
	Yapmıyorum				352,31		

p* < 0.05

Tablo 6'da öğrencilerin spora katılım durumlarının spora yönelik tutumlarına olan etkisine ilişkin bulgular yer almaktadır. Bu sonuçlara göre; öğrencilerin spora yönelik tutumlarının Psikososyal Gelişme alt boyutunda, Fiziksel Gelişme alt boyutunda, Zihinsel Gelişme alt boyutunda ve Spor Tutumu toplam puanı açısından spor yapıp yapmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir

TARTIŞMA VE SONUÇ

Spor dışındaki alanlarda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının belirlemek için yapılan bu araştırma sonuçları neticesinde: Üniversitede spor alanı dışında öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin Spor Tutumu toplam puanı, Psikososyal Gelişim alt boyutu ve Fiziksel Gelişim alt boyutu açısından cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark gösterdiği tespit edilmiştir. Zihinsel gelişme alt boyutunda ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Ortalama puanlara baktığımız zaman; toplam puan ve üç alt boyutta da erkek öğrencilerin tutum puanları, kız öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgular ışığında alanyazında çalışmamıza benzer çalışmalar tespit edilmiştir. Çalışmamızla kapsam bakımından farklılıklar göstermesine karşın çalışmamızı destekler nitelikte olan Güllü (2007) tarafından yapılan; ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesine yönelik araştırmada erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları kız öğrencilerin tutumlarına göre yüksek çıkmıştır ve cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Yine çalışmamızı destekler nitelikte olan; Şişko ve Demirhan (2002) tarafından yapılmış olan bir çalışmada, ilköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterdiği görülmüştür. Öte yandan Taşğın ve Tekin (2009) tarafından yapılan başka bir araştırmada da ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının, kız öğrencilerin tutumlarından daha olumlu olduğunu tespit edilmiştir. Yapılmış başka bir çalışmada da çalışmamızla paralellik gösteren bir sonuca ulaşılmıştır, Smoll ve Shutz (1980) yaptıkları araştırmada erkek çocuklarının fiziksel aktivitelere ilişkin tutumlarının kız çocuklarına göre daha olumlu olduğunu tespit etmişlerdir. Farklı yaş gruplarında ve farklı evrenlerde yapılan birçok çalışmada da çalışmamız gibi erkeklerin, kadınlara göre tutum puanları yüksek olarak tespit edilmesine dayanarak; erkeklerin, kadınlara göre; beden eğitimi ve spor, fiziksel aktivite, beden eğitimi ve spor dersi ve spor tutumlarının yüksek olduğu konusunda bir genellemeye varmanın yanlış olmayacağı düşünülmektedir.

Araştırmamızın bulgularına göre, öğrencilerin spora yönelik tutumlarında baba eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Çalışmamızla evren farklılığı taşımasına karşın, çalışmamızın temelleriyle benzeşmekte olan bir çalışmada Çetin (2007), yaptığı araştırmada öğrencilerin en düşük tutum puanı ortalamasının babalarının eğitim durumunun “yüksek okul ve üzeri” olanlar olduğu sonucuna ulaşmıştır. Babalarının eğitim durumu “lise mezunu”, “ilkokul veya ilköğretim” mezunu olanların ise tutum puanı ortalamalarının yüksek çıktığını tespit etmiştir. Çalışmamızın sonuçlarının farklılık göstermesinin, örneklemin taşıdığı özelliklerin farklı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmamızın sonunda elde ettiğimiz bulgulara göre, öğrencilerin spora yönelik tutumlarının Spor Tutumu toplam puanı ve alt boyutlarında anne eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Benzer bir çalışmada Çetin (2007), örnekleminde anne eğitim durumuna göre ortaöğretim öğrencilerinin tutumlarını incelemiş ve en düşük tutum puanı ortalamasının annelerinin eğitim durumunun “yüksek okul ve üzeri” olanlar olarak saptamıştır. Çetin (2007), en yüksek tutum puanı ortalamasının ise annelerinin eğitim durumu “okur – yazar değil” olanlar olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yapılmış olan başka bir çalışmada da Güllü, Güçlü ve Arslan (2009), annelerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı düzeyde ($p < 0,05$) fark tespit etmiştir. Bu farkın anneleri okuryazar olmayan öğrenciler ile anneleri lise mezunu olan öğrenciler arasında olduğunu saptamıştır.

Çalışmamızda spor alanı dışındaki bölümlerde eğitim gören üniversite öğrencilerinin spor tutumlarının alt boyutlarının, eğitim görülen fakülte değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmış ve öğrencilerin eğitim gördükleri fakülte değişkenlerine göre, öğrencilerin spora yönelik tutumlarının toplam puan ve alt boyutlarda, öğrenim gördükleri fakültele göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Tespit edilen anlamlı farklılık sonrasında gruplar arası karşılaştırılmaya bakıldığında; Psikososyal Gelişme alt boyutunda; İşletme Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,044$), Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,000$); Fiziksel Gelişme alt boyutunda; İşletme Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,003$), Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,008$); Spor Tutumu Toplam Puanı açısından; İşletme Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,032$), Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Hukuk Fakültesi arasında, Hukuk Fakültesi lehine ($p=,001$) olarak tespit edilmiştir.

Öte yandan, Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre anlamlılık değeri elde edilmesine rağmen Bonferroni düzeltmeli Mann Whitney-U testi ile Zihinsel Gelişim alt boyutunda gruplar arası karşılaştırılmaya bakıldığında; fakülteler arasında ilişki görülmemiştir. Bu sonucun; örneklem grubumuzun profesyonel sportif faaliyetlerde bulunmuyor olmasının yanında sportif faaliyetlere katılma düzeylerinin az olmasının sonucu olarak sportif faaliyetlerin zihinsel gelişme alt boyutunun içerdiği “yaratıcılığı geliştirir, hafızayı güçlü tutar, karar verme becerisini geliştirir, düşünme gücünü geliştirir” etkilerin farkında olmayabileceklerinden kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, spor alanı dışında eğitim gören üniversite öğrencilerinin genel olarak spora yönelik tutum puanları yüksektir. Ayrıca öğrencilerin spora yönelik tutumlarının oluşmasında; cinsiyetlerine, öğrenim gördükleri fakültele ve spora katılım durumlarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

Çelik, Z., Pulur, A. (2011). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları, VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, 115-121.

Çetin, M. (2007). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması (Kırşehir İli Örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Demirhan, G., Altay, F. (2001). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği 2, Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 12(2), 9-20.

Doydu, İ., Çelen, A., Çoknaz, H. (2013). Spor Eğitim Modelinin Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora Karşı Tutumuna Etkisi, E-International Journal Of Educational Research, 4(2), 99-110.

Güllü, M. (2007). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Güllü, M., Güçlü, M., Arslan, C., (2009). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine

İlişkin Tutumlarının İncelenmesi, E-Journal of New World Sciences Academy, 4(4), 273-278.

Kangalgil, M., Hünük, D., Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması, Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 17(2), 48-57.

Koçak, F. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması, Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spormetre Dergisi, 12(1), 59-69.

Smoll, F.L. & Schutz, R.V. (1980). Children's Attitudes Towards Physical Activity: A Longitudinal Analysis, Journal of Sport Psychology, 2, 137-147.

Şentürk, E. Ş. (2012). Spora Yönelik Tutum Ölçeği: Geliştirilmesi, Geçerliliği ve Güvenirliği, CBÜ Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 7(2), 8-18.

Şişko, M., Demirhan, G. (2002). İlköğretim Okulları Ve Liselerde Öğrenim Gören Kız ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi Spor Dersine İlişkin Tutumları, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (23), 205-210.

Taşgın Ö, Tekin M. (2009). Çeşitli Değişkenlere Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum ve Görüşleri, Kastamonu Eğitim Dergisi, 17 (2): 457-466.

Yetim, A. (2011). Sosyoloji ve Spor, Ankara: Berikan Yayınevi.

Yıldırım D. A., Yıldırım, E., Ramazanoğlu, F., Uçar, Ü., Tuzcuoğulları, Ö. T., Demirel, E. T. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Spora Bakış Açıları ve Spor Yapma Durumu, Doğu Anadolu Araştırmaları, 4(3), 49-53.